

บันทึกการประชุม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๒๓๙

วันอังคาร ที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๙

ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายนครินทร์ สิงห์เสณี	โฆษกกรรมการ
๕. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๖. นางกิริธรา สุมาวงศ์	กรรมการ
๗. นางจรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๘. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	กรรมการ
๙. นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๑๐. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๑. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๒. พลตรี วีระ โรจนนาค	กรรมการ
๑๓. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๑๔. พลเอก อภิรัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๕. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๑๖. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

๑. นายเจียรชัย ณ นคร	(ลาการประชุม)
๒. นายภัทร คำพิทักษ์	(ลาการประชุม)
๓. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	(ลาการประชุม)
๔. นายอัชพร จารุจินดา	(ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

นายวรวิทย์ เห่งพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายนาถะ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานประธานรัฐสภา

๒. นางสาววิลาวรรณ ไร่รื่น

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการธิการ ๓

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นายเจษฎ์ โทณะวณิก

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสุภัทรา เชื้อรอด

๒. นางสาวฐิติพร วิชัยธนพัฒน์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง

ผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาหลักกฎหมายปกครอง

๒. นางรัชณี รุจิขจรเดช

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๓. นางสาวสุจิตตา มโหธร

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๔๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๐ วันจันทร์ ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงครั้งที่ ๒๓๘ วันจันทร์ ที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๙ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ก่อนเข้าสู่ระเบียบวาระเรื่องพิจารณา นายวรชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ รายงานผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่า คณะอนุกรรมการได้มีการประชุมร่วมกับคณะอนุกรรมการรับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาแนวทางการจัดโครงการสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญได้มีข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและงบประมาณสำหรับใช้ในการดำเนินโครงการสัมมนาดังกล่าว โดยขอให้นายอติพันธ์ เชื้อบุญชัย กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการรับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ เป็นผู้รายงานผลการประชุม

นายอติพันธ์ เชื้อบุญชัย กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการรับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการมีแผนงานที่จะจัดโครงการสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ในภาคต่างๆ จำนวนสี่ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่หนึ่ง ภาคเหนือกำหนดจัดสัมมนา ณ จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างวันที่ ๔ - ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

ครั้งที่สอง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือกำหนดจัดสัมมนา ณ จังหวัดอุดรธานี ระหว่างวันที่ ๑๘ - ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

ครั้งที่สาม ภาคตะวันตกกำหนดจัดสัมมนา ณ จังหวัดกาญจนบุรี หรือจังหวัดเพชรบุรี ระหว่างวันที่ ๒๕ - ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

ครั้งที่สี่ ภาคใต้กำหนดจัดสัมมนา ณ จังหวัดสงขลา ระหว่างวันที่ ๔ - ๕ มีนาคม ๒๕๖๐

หลักเกณฑ์การกำหนดจังหวัดที่จะจัดสัมมนาในภาคต่างๆ นั้น คณะอนุกรรมการพิจารณาจากความสะดวกในการเดินทางของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญในการเดินทางไปร่วมสัมมนาในแต่ละจังหวัดเป็นหลัก รวมทั้งในจังหวัดที่กำหนดจัดสัมมนาจะต้องมีโรงแรมที่สามารถรองรับผู้เข้าร่วมสัมมนาได้ ส่วนรูปแบบการจัดโครงการสัมมนาเพื่อรับฟังความเห็นของประชาชนในครั้งนี้จะแตกต่างจากรูปแบบการจัดโครงการสัมมนาเพื่อรับฟังความเห็นของประชาชนเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. .... เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มีส่วนที่เกี่ยวข้องกับประชาชนโดยตรง คณะอนุกรรมการจึงกำหนดรูปแบบการสัมมนาในลักษณะเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของประชาชนเป็นสำคัญ โดยกำหนดการสัมมนาจะแบ่งออกเป็นสองวัน ดังนี้

วันที่หนึ่ง ภาคเช้ากำหนดให้กลุ่มเป้าหมายซึ่งมาจากจังหวัดต่างๆ ภายในภาคนั้นๆ ได้ลงทะเบียน ส่วนภาคบ่ายจะเริ่มการสัมมนาอย่างเป็นทางการเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีเวลาในการเดินทางมากขึ้น

โดยในช่วงบ่ายจะมีการบรรยายสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... โดยคณะอนุกรรมการได้กำหนดให้ นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... เป็นผู้บรรยายสรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... โดยใช้เวลาบรรยายประมาณหนึ่งชั่วโมง จากนั้นจะแบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมสัมมนาออกเป็นห้ากลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... อย่างไรก็ตาม คณะอนุกรรมการเห็นว่า ในการแบ่งกลุ่มย่อยเพื่อรับฟังความคิดเห็นนั้น ควรกำหนดประเด็นเพื่อให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาใช้เป็นกรอบในการอภิปรายแสดงความคิดเห็นในการแบ่งกลุ่มย่อย ดังนั้น ขอให้คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กำหนดประเด็นเพื่อใช้เป็นกรอบในการอภิปรายในกลุ่มย่อยด้วย

วันที่สอง ภาคเช้าจะมีการบรรยายสรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... โดยนายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ใช้เวลาประมาณหนึ่งชั่วโมง จากนั้นจะแบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมสัมมนาออกเป็นห้ากลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ทั้งนี้ ขอให้คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... กำหนดประเด็นเพื่อใช้เป็นกรอบในการอภิปรายในกลุ่มย่อย

สำหรับงบประมาณที่จะใช้ในการจัดสัมมนาแต่ละครั้งนั้น คณะอนุกรรมการได้ประมาณการค่าใช้จ่ายในการจัดสัมมนาแต่ละครั้งเป็นเงินประมาณหนึ่งล้านบาทแสนบาท โดยแบ่งเป็นงบประมาณของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจำนวนหนึ่งล้านบาทสามแสนบาท และงบประมาณของสถาบันพระปกเกล้าจำนวนสองแสนบาท รวมงบประมาณสำหรับใช้ในการจัดสัมมนาทั้งสี่โครงการเป็นเงินงบประมาณทั้งสิ้นหกล้านบาท ทั้งนี้ ในส่วนงบประมาณของสถาบันพระปกเกล้าจะได้มีหนังสือเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณอย่างเป็นทางการอีกครั้งหนึ่ง

ส่วนข้อสังเกตของคณะอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับการจัดโครงการสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ในเรื่องการพิจารณากำหนดจังหวัดที่จะจัดสัมมนา คณะอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญมีข้อกังวลโดยเกรงว่าจะเกิดเหตุการณ์ลักษณะเดียวกับที่เคยเกิดขึ้นในช่วงการเปิดเวทีรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งในบางจังหวัดมีปัญหาการต่อต้านของประชาชน หากการสัมมนาในครั้งนี้ไปจัดสัมมนาในจังหวัดที่เคยมีการต่อต้านก็อาจเกิดเหตุลักษณะเดียวกันขึ้นอีกได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในประเด็นการกำหนดจังหวัดที่จะจัดสัมมนาขอให้คณะอนุกรรมการรับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญพิจารณาคัดเลือกจัดจังหวัดที่ไม่มีผู้ต่อต้าน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ ซึ่งจะเกิดประโยชน์มากกว่าการจัดสัมมนาในจังหวัดที่ประชาชนไม่ต้องการแสดงความคิดเห็น และการสัมมนาในแต่ละครั้งขอให้ดำเนินการในลักษณะปลายเปิด โดยให้ชี้แจงแก่ผู้เข้าร่วมสัมมนาว่ากระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... เป็นรูปแบบใหม่โดยคณะกรรมการจะรับฟังความเห็นของประชาชนก่อนที่คณะกรรมการจะพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้งสองฉบับดังกล่าว เพื่อนำความเห็นของประชาชนไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้เสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

จากนั้น นายชาติชาย ฌ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... รายงานผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ว่าคณะอนุกรรมการได้พิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... โดยนำประเด็นในร่างรัฐธรรมนูญมาประกอบในการพิจารณา รวมทั้งคิดนอกกรอบแตกต่างไปจากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้นำเสนอ โดยในการประชุม คณะอนุกรรมการมีความคิดเห็นในสองเรื่อง ดังนี้

เรื่องที่หนึ่ง ท้าย่างไรให้สังคมได้เห็นวาระระบบการเลือกสมาชิกวุฒิสภาที่กลุ่มอาชีพต่าง ๆ เป็นผู้เลือกกันเองซึ่งเป็นสิ่งใหม่ที่เกิดขึ้นในร่างรัฐธรรมนูญเพื่อให้บุคคลที่มีคุณสมบัติและมีความพร้อมที่จะสมัครเข้ารับการเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา

เรื่องที่สอง กลไกที่จะกำหนดในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ต้องเป็นกลไกที่น่าเชื่อถือ

ทั้งนี้ มาตรา ๑๐๗ ของร่างรัฐธรรมนูญมีประเด็นสำคัญที่ต้องพิจารณา คือ การกำหนดลักษณะของอาชีพในกลุ่มต่างๆ คณะกรรมการจะต้องพิจารณาอย่างละเอียดและรอบคอบ เนื่องจากในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งนำเสนอ นั้น กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้พิจารณาลักษณะอาชีพของผู้สมัครว่ามีคุณสมบัติอยู่ในกลุ่มอาชีพใด ซึ่งในประเด็นดังกล่าว คณะอนุกรรมการตั้งข้อสังเกตว่าการพิจารณาคุณสมบัติของผู้สมัครเป็นสมาชิกวุฒิสภา ควรแต่งตั้งคณะบุคคลในระดับอำเภอเป็นผู้รับรองคุณสมบัติของผู้สมัครเป็นสมาชิกวุฒิสภา เพื่อสร้างความรู้สึกร่วมกันระหว่างผู้สมัครกับพื้นที่ นอกจากนั้น กระบวนการเลือกสมาชิกวุฒิสภาในระดับอำเภอ คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ออกแบบกระบวนการในการเลือกไว้สองชั้นซึ่งจะทำให้ในแต่ละกลุ่มอาชีพมีผู้สมัครที่ผ่านการคัดเลือกในระดับอำเภอกลุ่มละสามคน แต่ละอำเภอจะมีผู้ผ่านการคัดเลือกในระดับอำเภอทั้งสี่กลุ่ม รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้นหกสิบคน ในประเด็นดังกล่าว คณะอนุกรรมการตั้งข้อสังเกตว่า หากผู้สมัครไม่ครบทุกกลุ่มหรือการคัดเลือกมีจำนวนไม่ครบกลุ่มละสามคน อาจทำให้จำนวนรวมของทุกกลุ่มอาชีพในอำเภอไม่ครบหกสิบคน อาจเกิดปัญหาเรื่องสัดส่วนในการคัดเลือกผู้สมัครในระดับอำเภอ ซึ่งไม่สะท้อนความเป็นจริง เช่น อำเภอที่ติดชายทะเลจะมีกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดสัตว์น้ำเข้ามาสมัครจำนวนมากเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่น เช่น อาชีพรับราชการ อาชีพรับจ้าง เป็นต้น แต่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดสัตว์น้ำจะมีตัวแทนได้เพียงสามคนเท่ากับกลุ่มอื่น ทำให้การคัดเลือกผู้สมัครในระดับอำเภอไม่ได้สัดส่วนตามความเป็นจริง ทั้งนี้ วิธีการคำนวณควรพิจารณาจากจำนวนสัดส่วนของผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเป็นเกณฑ์ในการคำนวณเกณฑ์กำหนดสัดส่วนผู้แทนของแต่ละกลุ่มจะเหมาะสมมากกว่า รวมทั้งปัจจัยในการกำหนดตัวแทนของกลุ่มอาชีพต่างๆ ควรคำนึงถึงเกณฑ์ประชากรในแต่ละพื้นที่ประกอบด้วย

นอกจากนั้น กระบวนการเลือกกันเองในแต่ละชั้นตอนหากนำระบบการจับสลากผสมกับระบบลงคะแนนในกระบวนการเลือกผู้แทนกลุ่ม จะสามารถป้องกันปัญหาการสมยอมระหว่างผู้สมัครภายในกลุ่ม

เดียวกันและระหว่างกลุ่มได้ด้วย โดยนำไปใช้ทั้งการเลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ ซึ่งในประเด็นที่หารือควรนำไปปรับปรุงความคิดเห็นของประชาชนว่ามีความเห็นอย่างไรกับข้อเสนอของ คณะอนุกรรมการเพื่อนำผลมาประมวลอีกครั้งหนึ่ง

ประธานกรรมการสอบถามว่า ในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ คณะกรรมการได้รับการจัดสรรงบประมาณจำนวนเท่าใด

นายนาถะ ดวงวิชัย ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญชี้แจงว่า ในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้รับการจัดสรรงบประมาณรวมทั้งสิ้นจำนวน ๔๐ ล้านบาท

จากนั้น ประธานกรรมการหารือที่ประชุมเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย คณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ที่ค้างการพิจารณาในสองประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่หนึ่ง เบี้ยประชุม คณะกรรมการการเลือกตั้ง และประเด็นที่สอง การจัดหลักสูตรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เบี้ยประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ประธานกรรมการสอบถามว่า หลักการเรื่องเบี้ยประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้งควรกำหนดไว้หรือไม่

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการชี้แจงว่า หลักการในเรื่องเบี้ยประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอต่อคณะกรรมการ ได้กำหนดหลักการในเรื่องเบี้ยประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าจะได้รับต่อเมื่อมีกฎหมายบัญญัติ แต่การพิจารณาของคณะกรรมการในร่างมาตรา ๓๗ ได้ตัดคำว่า “ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ” ออก หากคณะกรรมการเห็นควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับเบี้ยประชุมก็ต้องพิจารณาว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถออกกระเปาะรับรองรับในเรื่องเบี้ยประชุมได้หรือไม่

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า การพิจารณาประเด็นเรื่อง เบี้ยประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้งนั้น คณะกรรมการมีความเห็นว่าควรกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับเบี้ยประชุม ซึ่งมีประเด็นค้างพิจารณาเพียงว่าจะบัญญัติไว้ในวรรคหนึ่งหรือวรรคสองของร่างมาตรา ๓๗ เท่านั้น

ประธานกรรมการสอบถามว่า พระราชกฤษฎีกากำหนดเรื่องเบี้ยประชุมกรรมการใช้ชื่อว่าอย่างไร และได้กำหนดจำนวนเบี้ยประชุมไว้อย่างไร

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า พระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้กำหนดนิยามคำว่า “คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งและกำหนดองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ไว้โดยบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ประกาศพระบรมราชโองการ หรือระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หรือโดยประธานรัฐสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล หรือรัฐมนตรีเจ้าสังกัดซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี ส่วนนิยามคำว่า “กรรมการ” หมายความว่า กรรมการในคณะกรรมการ แต่ไม่รวมถึงกรรมการซึ่งได้รับเงินเดือนหรือค่าตอบแทนอย่างอื่นในหน้าที่นั้นๆ โดยเฉพาะ

ส่วนจำนวนเบี้ยประชุมนั้น แบ่งออกเป็นสองประเภท ได้แก่ ประเภทที่หนึ่ง เบี้ยประชุมเป็นรายเดือน สำหรับกรรมการในคณะกรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือโดย

ประกาศพระบรมราชโองการ ซึ่งมีภาระหน้าที่และความรับผิดชอบสูง ปฏิบัติงานในด้านการกำหนดนโยบายอันมีผลกระทบต่อการบริหาร เศรษฐกิจ หรือสังคมในภาพรวมของประเทศตามรายชื่อคณะกรรมการและอัตราเบี้ยประชุมที่รัฐมนตรีประกาศ และประเภทที่สอง เบี้ยประชุมเป็นรายครั้ง ๆ ละ ๑,๖๐๐ บาท สำหรับกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งนอกจากกรรมการประเภทที่หนึ่ง

ประธานกรรมการสอบถามว่า กรณีกรรมการซึ่งแต่งตั้งจากราชการ สิทธิการได้รับเบี้ยประชุมเท่ากับกรรมการที่มีได้เป็นข้าราชการหรือไม่

นายธนาวุฒิ สัจจทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ชี้แจงว่า เดิมพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๒๓ ได้กำหนดเงื่อนไขการรับเบี้ยประชุมกรรมการซึ่งแต่งตั้งจากราชการให้มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมน้อยกว่ากรรมการที่มีได้เป็นข้าราชการ แต่ภายหลังถูกยกเลิกโดยพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยกำหนดให้กรรมการมีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมเท่ากันไม่ว่าจะแต่งตั้งจากบุคคลที่เป็นหรือมิได้เป็นข้าราชการก็ตาม

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ชี้แจงว่า ในอดีตคณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจออกระเบียบเกี่ยวกับเบี้ยประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้ง แต่ในทางปฏิบัติคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่เคยออกระเบียบเกี่ยวกับเบี้ยประชุม เนื่องจากเกรงว่าอาจเป็นการออกระเบียบที่มีลักษณะเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเอง ซึ่งเป็นความผิดและอาจถูกร้องต่อคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้ ดังนั้น ร่างมาตรา ๓๗ กรณีกำหนดให้นำพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลมกับการกำหนดเบี้ยประชุมของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งจะไม่มีปัญหาในทางปฏิบัติ

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่งของร่างมาตรา ๓๗ เป็นดังนี้ “เงินเดือนเงินประจำตำแหน่ง เบี้ยประชุม และประโยชน์ตอบแทนอื่นของประธานกรรมการและกรรมการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และให้ได้รับเบี้ยประชุมตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเบี้ยประชุมกรรมการโดยให้ถือว่ากรรมการเป็นกรรมการตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว”

นายธนาวุฒิ สัจจทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ชี้แจงว่า กรรมการที่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมกรรมการตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ จะต้องเป็นกรรมการซึ่งมิได้รับเงินเดือนหรือค่าตอบแทนอื่นในหน้าที่นั้นๆ โดยเฉพาะ จึงจะมีสิทธิได้รับเบี้ยประชุม ดังนั้น ความที่เพิ่มในวรรคหนึ่ง ความว่า “และให้ได้รับเบี้ยประชุมตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเบี้ยประชุมกรรมการ โดยให้ถือว่ากรรมการเป็นกรรมการตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว” กรรมการการเลือกตั้งจะไม่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมตามพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ เนื่องจากบทบัญญัติในตอนต้นของวรรคหนึ่งได้บัญญัติให้กรรมการการเลือกตั้งมีสิทธิได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่กฎหมายกำหนดไว้แล้ว

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า มาตรา ๔ ของพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ บัญญัติว่า “พระราชกฤษฎีกานี้ไม่ใช้บังคับแก่กรรมการ อนุกรรมการ ที่ปรึกษา คณะกรรมการ เลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการ ซึ่งได้รับแต่งตั้งตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือโดยประกาศพระบรมราชโองการ และบทบัญญัติแห่งกฎหมายหรือประกาศพระบรมราชโองการนั้นกำหนดเบี้ยประชุมหรือผลประโยชน์ตอบแทนของบุคคลดังกล่าวไว้เป็นการเฉพาะ”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่งของร่างมาตรา ๓๗ เป็นดังนี้ “เงินเดือนเงินประจำตำแหน่ง เบี้ยประชุม และประโยชน์ตอบแทนอื่นของประธานกรรมการและกรรมการให้เป็นไป

ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และให้ได้รับเบี้ยประชุมเป็นรายครั้งเท่ากับกรรมการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเบี้ยประชุมกรรมการ”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๓๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓๗ เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เบี้ยประชุม และประโยชน์ตอบแทนอื่นของประธานกรรมการและกรรมการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และให้ได้รับเบี้ยประชุมเป็นรายครั้งเท่ากับกรรมการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเบี้ยประชุมกรรมการ

ให้ประธานกรรมการและกรรมการได้รับเงินค่ารับรองเหมาจ่ายเป็นรายเดือนตามอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนดซึ่งต้องไม่น้อยกว่าเงินประจำตำแหน่งของประธานกรรมการหรือกรรมการ”

ประเด็นที่สอง การจัดหลักสูตรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า บทบัญญัติในเรื่องการจัดหลักสูตรของคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งบัญญัติในวรรคสองของร่างมาตรา ๔๖ นั้น ไม่เป็นปัญหาอุปสรรคที่จะส่งผลกระทบต่อการศึกษาปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงไม่ควรกำหนดห้ามมิให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดโครงการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ชี้แจงว่า วรรคสองของร่างมาตรา ๔๖ ซึ่งคณะกรรมการได้ปรับปรุงบทบัญญัติแล้วนั้น มีความชัดเจนในทางปฏิบัติและคณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถปฏิบัติได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า หลักการในเรื่องการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองที่บัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง มีประเด็นความเห็นจากคณะกรรมการการเลือกตั้งในประเด็นการกำหนดห้ามมิให้คณะกรรมการการเลือกตั้งนำเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองไปใช้ในการศึกษาดูงานต่างประเทศ

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ชี้แจงว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดห้ามมิให้นำเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองไปใช้จ่ายนอกวัตถุประสงค์ของกองทุนตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ส่วนงบประมาณด้านการเดินทางศึกษาดูงานต่างประเทศของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งในการเสนอคำขอตั้งงบประมาณไว้ในส่วนงบประมาณของสำนักงาน

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า ประเด็นหลักการเรื่องการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ในการประชุมคณะกรรมการเมื่อวันศุกร์ ที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๙ คณะกรรมการมีมติให้คงหลักการตามที่คณะกรรมการได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมในหมวดว่าด้วยกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองแล้ว

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง ชี้แจงว่า ในการยกร่างรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ (ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ เป็นประธานกรรมการ) มีแนวคิดที่จะใช้ระบบเลือกตั้งของประเทศเยอรมนีมาบัญญัติไว้ในร่างรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงได้เดินทางไปศึกษาดูงานด้านการจัดการเลือกตั้งของประเทศเยอรมนี โดยใช้เงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง

นายเชษฐา โทณะวณิก ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ชี้แจงเพิ่มเติมว่า ในการยกร่างรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ (ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ เป็นประธานกรรมการ) คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญประกอบด้วยศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ ประธาน

กรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช กรรมาธิการ และนางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์ เลขาธิการกรรมาธิการ ได้เดินทางไปศึกษาดูงานการจัดการเลือกตั้งของประเทศเยอรมนี โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสถานทูตเยอรมนีประจำประเทศไทย

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- มีกรรมการสอบถามว่า ความในวรรคสองของร่างมาตรา ๔๖ ห้ามเฉพาะการจัดฝึกอบรมหรือให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง และประชาชนร่วมกันเท่านั้น โดยไม่ได้ห้ามการจัดฝึกอบรมในหลักสูตรที่ไม่มีเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเข้าร่วมด้วยใช่หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า เหตุผลที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีหลักสูตรฝึกอบรมก็เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้เข้าไปทำความรู้จักกับบุคคลอื่น ๆ ที่เข้าร่วมอบรมในหลักสูตรดังกล่าว ดังนั้น หากหลักสูตรฝึกอบรมใดไม่มีเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเข้าร่วมด้วยก็ไม่มีเหตุผลที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องจัดให้มีหลักสูตรฝึกอบรมดังกล่าว ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งก็มีใช้สถาบันการศึกษาที่มีหน้าที่ในการจัดฝึกอบรมหลักสูตรใด ๆ ทั้งนี้ เมื่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะกำหนดห้ามมิให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจัดให้มีหลักสูตรฝึกอบรมหรือการให้ความรู้ ก็อาจจะทำให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเข้าไปตรวจสอบการจัดหลักสูตรฝึกอบรมขององค์กรอิสระอื่น ๆ

- มีกรรมการสอบถามว่า ความในวรรคสองของร่างมาตรา ๔๖ ไม่ได้กำหนดห้ามการจัดฝึกอบรมในหลักสูตรที่ไม่มีเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเข้าร่วมด้วยใช่หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไม่ได้กำหนดห้ามการจัดฝึกอบรมในหลักสูตรที่ไม่มีเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเข้าร่วมไว้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ปัจจุบันคนในสังคมส่วนหนึ่งเห็นว่าองค์กรอิสระไม่ควรจัดให้มีหลักสูตรฝึกอบรมที่จะนำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์ (connection)

ประธานกรรมการกล่าวว่า สถานิติบัญญัติแห่งชาติมีหน้าที่ในการพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี หากสถานิติบัญญัติแห่งชาติไม่พิจารณาจัดสรรงบประมาณในส่วนที่จะนำไปใช้ในการจัดฝึกอบรมให้กับองค์กรอิสระ องค์กรอิสระก็จะไม่สามารถจัดให้มีหลักสูตรฝึกอบรมได้

- มีกรรมการสอบถามว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถนำเงินงบประมาณในส่วนอื่นนอกจากเงินงบประมาณไปจัดหลักสูตรฝึกอบรมได้หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า สถานิติบัญญัติแห่งชาติอาจกำหนดว่า หากคณะกรรมการการเลือกตั้งมีเงินงบประมาณเหลือจ่ายอยู่ก็ให้นำเงินงบประมาณที่เหลือจ่ายดังกล่าวไปใช้ก่อน โดยไม่จัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมให้ก็ได้ ทั้งนี้ หากไม่มีการจัดสรรงบประมาณให้คณะกรรมการการเลือกตั้งไปจัดฝึกอบรมได้ คณะกรรมการการเลือกตั้งก็ไม่สามารถจัดหลักสูตรฝึกอบรมได้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ในช่วงต้นของการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมีการพิจารณาว่าควรห้ามคณะกรรมการการเลือกตั้งจัดฝึกอบรมโดยเด็ดขาดในทุกกรณี

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญไม่อาจกำหนดห้ามมิให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดฝึกอบรมและให้ความรู้ได้โดยเด็ดขาด เพราะคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่ในการส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญตามที่กำหนดไว้

ในร่างมาตรา ๒๐ (๕) ในส่วนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาตินั้น หากกำหนดให้มีหน้าที่ในการสร้างความรู้ความเข้าใจด้วยอาจไม่เหมาะสม เพราะหน้าที่สำคัญของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติคือการตรวจสอบการทุจริตเท่านั้น

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะจัดให้มีหลักสูตรฝึกอบรม ควรกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องว่าจ้างให้หน่วยงานอื่นที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับประชาธิปไตยเป็นผู้ดำเนินการแทน

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ใช้เงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองมาดำเนินการในการจัดหลักสูตรการพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้งระดับสูง รุ่นที่หนึ่ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๒๐ (๕) กำหนดไว้อย่างชัดเจนแล้วว่า ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐไปสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงไปสร้างความรู้ความเข้าใจด้วยตนเองไม่ได้ และสอบถามว่า ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ มีการกำหนดเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวไว้อย่างไร

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ความในมาตรา ๑๐ (๑๔) ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนหรือประสานงานกับหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือสนับสนุนองค์การเอกชน ในการให้การศึกษแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และการช่วยเหลือในการตรวจสอบการเลือกตั้งตาม มาตรา ๒๕ ทั้งนี้ การจัดสรรงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง กำหนด

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในมาตรา ๑๐ (๑๔) ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ ก็กำหนดไว้ในลักษณะเดียวกับความในร่างมาตรา ๒๐ (๕) ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ความในร่างมาตรา ๒๐ (๕) จึงมีความเหมาะสมแล้ว

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า หลักการที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๒๐ (๕) จะถือเป็นหลักการขององค์กรอิสระอื่นด้วยหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า องค์กรอิสระบางองค์กรอาจห้ามมิให้มีการจัดฝึกอบรมและให้ความรู้ความเข้าใจโดยเด็ดขาด เช่น คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และศาลรัฐธรรมนูญ เป็นต้น เพราะองค์กรเหล่านี้ไม่ควรเข้าไปคลุกคลีหรือรู้จักสนิทสนมกับบุคคลอื่น

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า หลักสูตรหลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตยของศาลรัฐธรรมนูญนั้น เป็นหลักสูตรที่มีประโยชน์ในการเผยแพร่หลักนิติรัฐ นิติธรรม และเรื่องสิทธิมนุษยชนต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ ในส่วนของการจัดหลักสูตรฝึกอบรมขององค์กรอิสระและศาลรัฐธรรมนูญนั้น ควรห้ามมิให้กรรมการในองค์กรอิสระ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้บริหารระดับสูงเข้าไปเกี่ยวข้องยกเว้นการทำหน้าที่วิชาการเท่านั้น และจะต้องห้ามมิให้เดินทางไปศึกษาดูงานในต่างประเทศด้วย ทั้งนี้ อาจกำหนดให้หน่วยงานอื่นที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเข้ามาดำเนินการจัดทำหลักสูตรแทนองค์กรอิสระและศาลรัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญไม่กังวลกับการที่กรรมการในองค์กรอิสระจะไปศึกษาดูงานในต่างประเทศ แต่กังวลต่อการที่กรรมการในองค์กรอิสระจะเดินทางไปศึกษาดูงานกับบุคคลอื่น เช่น พ่อค้า และนักธุรกิจ เป็นต้น เพราะจะทำให้มีผลกระทบต่อการทำงานของกรรมการในองค์กรอิสระ

จากนั้น ประธานกรรมการชี้แจงเกี่ยวกับการจัดร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญว่า ในการประชุมครั้งต่อไปคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติโดยจะพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ หลังจากนั้นคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินจนถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๐ ทั้งนี้ หากคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้รับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับจัดร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวที่เป็นประโยชน์และเป็นประเด็นที่ควรให้ที่ประชุมพิจารณาหลังจากวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ก็สามารถเสนอให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาได้

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันจันทร์ ที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๔.๓๕ นาฬิกา

นายรัฐภูมิ คำศรี
 นิติกรชำนาญการพิเศษ
 นายเฉลิมศักดิ์ ใจธานี
 วิทยากรชำนาญการ
 ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช
 ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง
 สำนักกรรมการธิการ ๒
 ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์